

Fra ufaglært til faglært

VEU Konferencen 2013

Torsdag den 12. december 2013

ved Specialkonsulent Michael Andersen

Voksen- og efteruddannelsesenheden på EVA

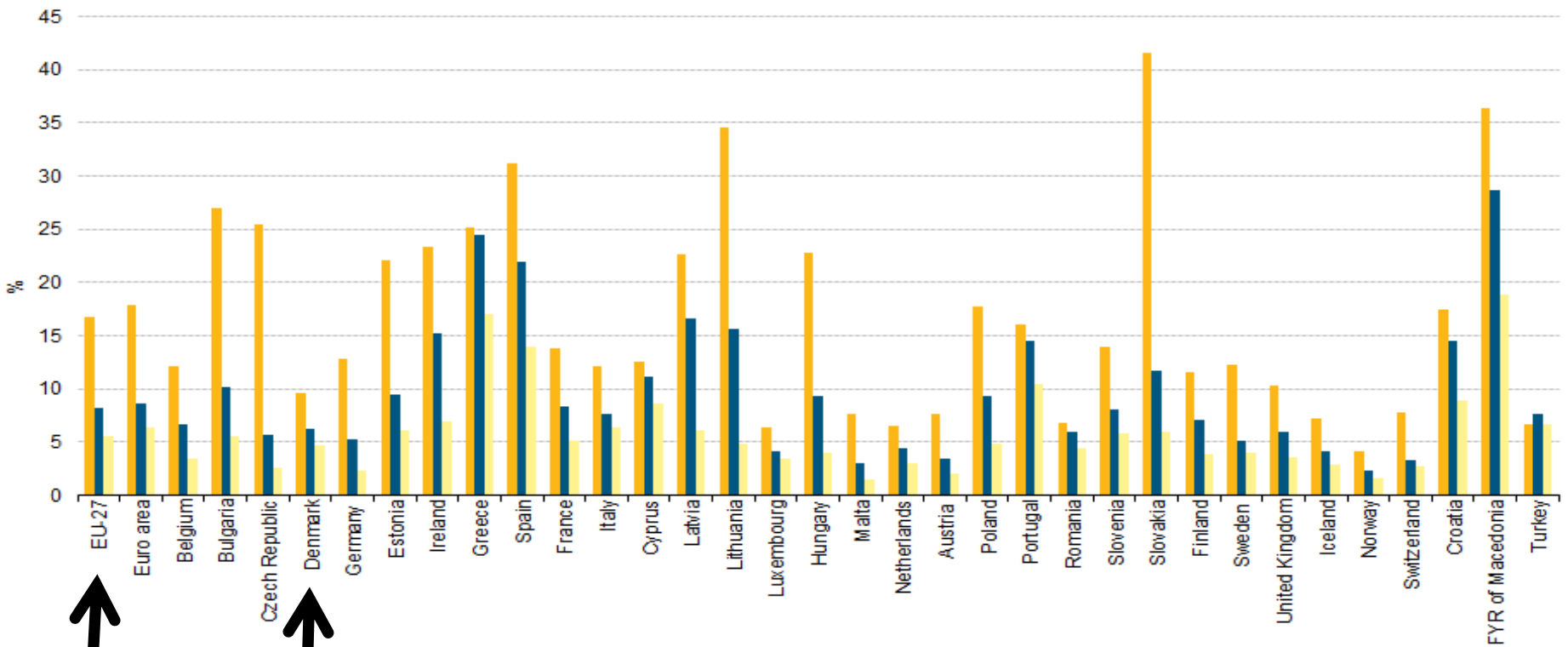
Disposition

- Hvorfor der er brug for at flere ufaglærte bliver faglærte?
- Viden fra EVA's undersøgelser *GVU* og *EUD for voksne* samt *AMU som springbræt til fortsat uddannelse* – der belyser:
 - Deltagerprofiler
 - Uddannelsesaktivitet
 - Afkortning af uddannelsestiden
 - Jobudsigter
 - Forhold der fremmer eller hæmmer at voksne påbegynder en erhvervsuddannelse
- Regeringens forslag om et voksenspor på EUD
 - Muligheder og udfordringer

De ufaglærte er en stor og udsat gruppe på arbejdsmarkedet.

- Personer med grundskole som højeste uddannelse udgjorde 29 % af befolkningen i 2012 (15-69 år) (DST 2012)
- Ledigheden blandt ufaglærte er væsentlig højere end blandt personer med en uddannelse
- Tendensen på arbejdsmarkedet peger i retning af, at der bliver behov for flere med uddannelse – herunder faglærte – men færre ufaglærte

Unemployment rate by level of educational attainment, 2012 (%) (European Commission, Eurostat)

- Pre-primary, primary and lower secondary education (ISCED levels 0 to 2) (1)
- Upper secondary and post-secondary non-tertiary education (ISCED levels 3 and 4) (1)
- Tertiary education (ISCED levels 5 and 6) (2)

Hvem er de voksne, der tager en erhvervsuddannelse (2009-2011)?

- 66% af dem over 25 år, der gennemfører EUD er kvinder (59% på GVU)
- GVU'erne er ældre end de andre voksne der tager EUD
 - De 25-34 årige udgør 51% af dem på over 25 år, der gennemfører EUD, men 25% på GVU
 - De 35-54 årige udgør 45% af dem på over 25 år, der gennemfører EUD, men 52% på GVU
- 67 % af dem der har gennemført GVU og 83 % af dem der har gennemført EUD, har haft løn som primært forsørgelsesgrundlag

Uddannelsesaktiviteten

Aktiviteten på både GVU og EUD i øvrigt for personer på 25 år og derover steg fra 2009 til 2011.

- 32.395 personer på 25 år og derover gennemførte en EUD i 2009-11
- Mellem 2.600 og 3.200 gennemførte en GVU (skøn) i 2009-11

På GVU var 81 % af alle gennemførte forløb inden for tre områder:

- Sundhed, omsorg og pædagogik
- Det merkantile område
- Mad til mennesker

På EUD var 65 % af alle gennemførte forløb inden for tre områder:

- Sundhed, omsorg og pædagogik
- Det merkantile område
- Bygge & anlæg

Fordeling af personer på 25 år og derover på uddannelsesbaggrund fire år før de gennemførte deres erhvervsuddannelse (2009-11)

	EUD	GVU
Ukendt	4 %	7 %
Grundskole	38 %	42 %
Gymnasial uddannelse	16 %	11 %
EUD	36 %	34 %
Videregående uddannelse	6 %	6 %

Afkortning af uddannelsestid

- GUV-planernes uddannelseselementer strækker sig i gennemsnit over 23 uger og indeholder som udgangspunkt ikke praktik
- De voksne på EUD gennemfører især fulde forløb:
 - Kun 17 % af forløbene er afkortet.

Jobudsigter

Uddannelse synes at gøre en forskel, men personer, der har gennemført en EUD, oplever en større beskæftigelseseffekt end dem, der har gennemført en GVU:

- 95 % af dem, der har gennemført en EUD, svarer, at de har fået et eller flere jobs helt eller delvist på grund af uddannelsen
- 65 % af dem, der har gennemført en GVU, svarer, at de har fået et eller flere jobs helt eller delvist på grund af uddannelsen

Forhold der fremmer eller hæmmer, at voksne påbegynder en erhvervsuddannelse

- Deltagere, der har gennemført, peger især på, at det der har haft betydning for, at de startede på uddannelsen var:
 - Udsigt til bedre indkomst
 - Bedre job for de der i beskæftigelse
 - Udsigt til et job for de lediges vedkommende
 - Inspiration fra familie og venner samt ledere og kolleger
- De barrierer, som flest har oplevet i forhold til at starte, er
 - Økonomiske barrierer
 - Læringsmæssige barrierer, herunder at de manglede bestemte forudsætninger

Statistiske faktorer med positiv betydning for om ufaglærte påbegynder uddannelse (ekskl. AMU)?

- At man er kvinde
- At man er ung
- At man er enlig
- At man har hjemmeboende børn
- At man tjener under 250.000 kr. om året
- At man bor i en by med mere end 50.000 indbyggere
- At forældrene har uddannelse

(EVA: *AMU som springbræt*, 2012)

Tiltag som institutioner der udbyder AMU, gør brug af – og som kan have positiv betydning for, om ufaglærte påbegynder uddannelse

- Vejledning
- Anerkendelse af realkompetencer (RKV)
- GVU og voksenlærlingeforløb
- Udvikling af nye erhvervsuddannelser
- Åbent værksted
- Virksomhedsopsøgende arbejde
- Forberedende voksenundervisning (FVU)
- Jobrotationsprojekter

(EVA: *AMU som springbræt*, 2012)

Forhold der fremmer eller hæmmer, at voksne påbegynder en erhvervsuddannelse

- Deltagere, der har gennemført, peger især på, at det der har haft betydning for, at de startede på uddannelsen var:
 - Udsigt til bedre indkomst
 - Bedre job for de der i beskæftigelse
 - Udsigt til et job for de lediges vedkommende
 - Inspiration fra familie og venner samt ledere og kolleger
- De barrierer, som flest har oplevet i forhold til at starte, er
 - Økonomiske barrierer
 - Læringsmæssige barrierer, herunder at de manglede bestemte forudsætninger

Elementer i regeringens forslag til reform af EUD med henblik på voksensporet

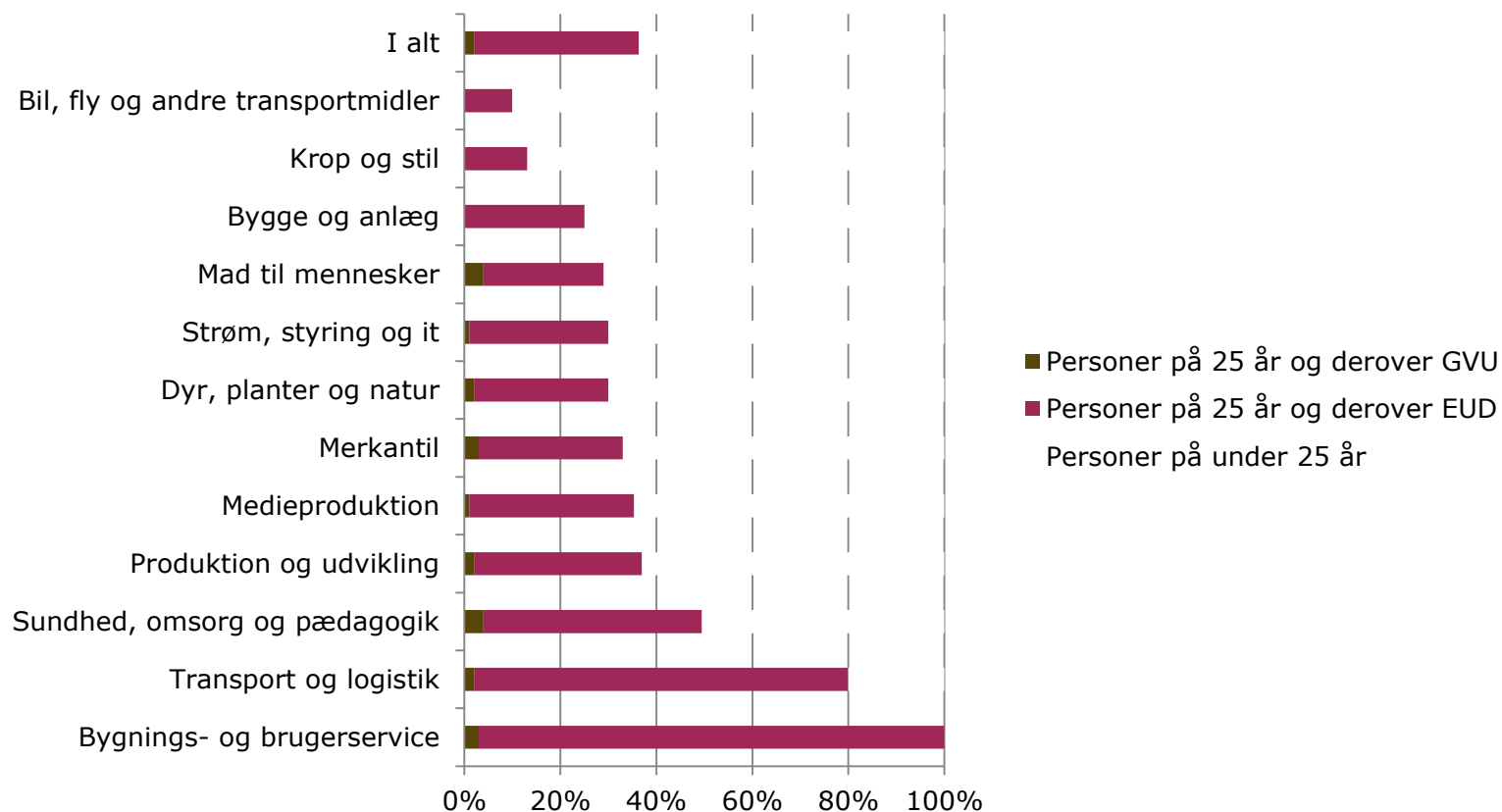
- Mål: At flere ufaglærte skal blive faglærte
- Ved at gøre det mere attraktivt for voksne ufaglærte at tage en erhvervsuddannelse
- Hvordan?
 - Et nyt samlet separat tilbud til voksne på 25 år og derover: EUV – erhvervsuddannelse for voksne
- Hovedelementer:
 - Realkompetencevurdering – og anerkendelse
 - Kortere uddannelsestid afhængig af realkompetencerne
 - Fagdidaktik og pædagogik tilpasset voksne

Gode grunde til at en reform af EUD også bør have de voksne med i tankerne

At de voksne fylder relativt meget på erhvervsuddannelserne

- I årene 2009-11 udgjorde de 25 årige og ældre 36 % af alle, der gennemførte en erhvervsuddannelse
- Inden for nogle brancher udgør de over halvdelen, fx 78 % på transport og logistik (EVA 2013)
- Men også at der skal være plads til flere

Fordeling af de 94.090 personer der gennemførte en erhvervsuddannelse i 2009-2011 på fælles indgange og alder. Personer på over 25 år er delt op Grunduddannelse for voksne (GVU) og øvrig erhvervsuddannelse (EUD).

Udfordringer i forhold til voksensporet

At sikre at anerkendelse af realkompetencer følges op af uddannelsesplaner, der reelt afkorter uddannelsestiden

- Stiller store krav til uddannelsesplanlægningen på skolerne

At sikre at realkompetencevurderingerne bliver af så høj kvalitet, at alle kan have tillid til, at de reelt afspejler det, den enkelte kan

- Stiller store krav til kvalitetssikringen af RKV

At sikre at de ufaglærte faktisk begynder at efterspørge mere uddannelse

- Stiller krav til vejledning og rådgivning – og virksomhederne

At sikre at de ufaglærte kan se, at det fører til job eller indkomstfremgang at tage en uddannelse

- Her spiller virksomhederne en vigtig rolle